

VĚTRNÍK

Vydává MNV ve Vysokém n. Jiz. s aktivem kulturních pracovníků

Občanům Vysokého n. Jizerou.

"Společujme se a nedejme se", bylo heslem tábora lidu v roce 1868 a je jím i v roce 1968, jak je vidět na bílo-červených plakátech, díle akad. malíře Komárka ze Semil. Latošní významné výročí těchto oslav se koná pod záštitou ministerstva kultury a informací, rady krajského a okresního národního výboru.

Vedle vládní delegace, jejíž složení dosud neznáme, ale hodně si od ní slibujeme a dalších oficiálních hostů, nutno počítat s tisíci dalších účastníků této manifestace.

Na tuto mimořádnou událost se musí dokonale připravit celé město. Termín oslav - 18. srpen se však neúprosňe blíží. Vykonalo se již dost práce, ale více jí na nás všechny dosud čeká. Doufáme, že nebude jednoho občana, který by hřívnou jakékoliv práce nepřispěl ke zkrášlení vzhledu našeho města. Je potřeba pokračovat v omítkách domů, hlavně pak těch, které rozhodně nejsou ozdobou jak náměstí, tak i hlavní ulice. Je potřeba zajistit dokončení opravy dominantní budovy města - kostela a jeho okolí, dokončit květinovou výzdobu a upravit okolí domů, dokončit úpravu parku a vodotrysku, opravit řetězový plůtek parkoviště aut na náměstí, postarat se o nátěry těch laviček, které na něj nejvíce čekají, starat se včas o to, aby každý dům v době oslav byl vyzdoben řádnou státní vlajkou. Buďe nás čekat i vlastní úprava Petruškových vrchů, čeká nás prostě hodně a hodně práce. A čas letí. Vždyť oslavy budou za necelé 4 týdny a jistě přáním nás všech je, aby se Vysoké, při tak významné události, ukázalo všem návštěvníkům ve světě nejlepším.

Pro informovanost veřejnosti uvádíme, že v bohatém kulturním pořadu vystoupí národní umělec Jaroslav Vojta, Oto Kinský, Jan Soumar, Vlasta Mlejnková a dále pak soubor "Pražanka" s dirigentem Lonským, sestrami Skovajšovými, Bedrnou a Pokorným a konečně i mužský pěvecký sbor Krakonoše a Hlaholu, za řízení K. Doubalíka a dechová hudba OB Vysoké n. Jiz. za řízení Mil. Vodsedálka.

Celý tento pořad pak bude uvádět populární Dr. Jan Pixa. Nezůstávejte proto nikdo stranou, přiložte všichni ruce k dílu a, pomozte, kde můžete.

Přípravný výbor oslav.

Místní národní výbor ve Vysokém nad Jizerou
Vás zve na

SJEZD RODÁKŮ A PŘÁTEL Vysokého n. Jiz.
a okolí

do Krakonoše na sobotu dne 17. srpna 1968.

O s l a v y

100. výročí meetingů na Petruškových vrších se konají pod záštitou rady ONV v Semilech v neděli 18. srpna 1968.

Předseda MNV : Josef Hásek

Z á v a z e k pro soutěž NV k 50.výročí vzniku ČSR.

Rada MNV ve Vysokém n. Jiz. ve své schůzi dne 11.6.1968 schválila a předkládá ke schválení plénu NV následující závazek pro soutěž NV k 50.výročí vzniku ČSR.

1. Do konce roku 1968 sdruží NV prostředky na výstavbu tělocvičny, dokončení veřejného osvětlení, na výstavbu kabiny, plovárny a na oslavy k 100.výročí meetingů na Petruškových vrších ve výši 1.000.000,-Kčs.
2. Pro níže uvedený závazek získá celkem 10.000 hodin t.j. asi průměrně 20 hodin na jednoho občana nad 15 let.
3. NV ve Vysokém nad Jizerou se zavazuje v letošním roce uskutečnit:
 - 1/ Při výstavbě sokolovny postavit v letošním roce Kčs 250.000,-
 - 2/ Dokončit pozemní úpravu koupaliště.
 - 3/ Dokončit veřejné osvětlení, které bylo plánováno ještě na rok 1969 / tedy v předstihu /.
 - 4/ Provést úpravu parku.
 - 5/ Provést vyasfaltování silnice kolem kostela.
 - 6/ Opravit omítky domů v hlavní ulici a na náměstí - pokud budou majitelé souhlasit.
 - 7/ Upravit kiosek na náměstí na čekárnu pro autobusy ČSAD.
 - 8/ Postavit čekárnu na autobusy u nemocnice.
 - 9/ Zajistit vydláždění chodníků a ulice k NV.
 - 10/ Zajistit oslavy k 100.výročí meetingů na Petruškových vrších.
 - 11/ Dokončit výstavbu kabiny na sportovním hřišti.
 - 12/ Získat jednu novou provozovnu ve středisku služeb nebo vydat povolení k provozování služeb ve smyslu vyhl.č.20/65.
4. Pravidelnou kontrolou plnění závazku a odpracovaných hodin rada NV pověřuje předsedu NV s. Josefa Hásku.
Kontrola v radě i plénu NV bude prováděna podle pracovního plánu.

Tajemník MNV :
Tetauer Fr.v.r.

Předseda MNV :
Hásek Josef v.r.

Vysoké nad Jizerou je malé, chudé horské městečko-pracovních příležitostí je zde málo. To neříkám nic nového a každý zdejší občan to ví.

Naše městečko bylo ale obdařeno mimořádně krásným okolím. Příroda zde byla opravdu štědrá. To je pravda ještě starší, ale to už každý občan netí a tato nevšední okolnost zůstává nevyužita. Jedinětný rozhled na všechny strany obdivují rekreanti, hosté i projíždějící turisté. Postávají v údivu nad krásou dominujícího Kokrháče s Lysou horou, zastavují auta u Tomíčкова smrči nebo u Jandova lomu. Člověk nad jiné povolaný, který si nad smrtí zamiloval náš kraj, básník Viktor Dyk prohlásil: "Nemáme moře, ale není-li jeho hukotu, který by ukolébával bolest a vracel klid a důvěru v život, nemůže stejný účinek přivodit tolik se měnící a ve své rozmanitosti stejně mohutný rozhled z vysoké silnice?" Máme tedy hodnoty, které nemají daleko větší a významnější města, neumíme je však využít.

Myslím, že vzorem nám v tomto ohledu může být blízká obec Benecko. Kdysi nepatrná horská vesnička odříznutá od světa, v zimě takřka nepřístupná. Dnes oblíbené vyhledávané letoviště s dvěma tisíci lůžek v hotelech, zotavovnách, podnikových chatách a v soukromých domech. V roce 1965 vybudovali uprostřed obce nádhernou plovárnu a pro lyžaře zřídili jeden malý a jeden velký lyžařský vlečák nákladem 500.000,- Kčs, další dva budou stavět. Stejněho daru přírody využívají tedy Benečtí ku prospěchu obce a svých občanů. Majitelé domků a chalup opravují nebo zřizují světnice i v podkrovní a pronajímají je hostům. Podíl lůžek v soukromých domech je zde větší než v podnicích socialistického sektoru.

I k nám by lidé rádi jezdili. Ubytovací možnosti jsou však u nás nepatrné a zvýšit je, je v našich silách. Kolik je u nás poloprázdných domů a nevyužitých možností ubytovat hosty a zvýšit tím svůj příjem. Při podnicích jako jsou lyžařské závody stále narážíme na nedostatek lůžkové kapacity. Stejný problém budou mít pořadatelé letošních oslav stého výročí památných meetingů spojených se sjezdem rodáků. Škoda, že chata bývalého ški - klubu slouží jinému účelu, než pro který byla postavena.

Okolní obce jako Harrachov, Rokytnice, Jestrábí, Jablonec n. Jiz. a již zmíněné Benecko těží z přílivu hostů. Uvědomují si, že jsou to pracovní lidé, kteří přijeli do jejich obce strávit svoji dovolenou, pockrát a ve vřelém prostředí utratit peníze. Odpustí jim případné fronty v prodejnách potravin a chovají se k nim přátelsky.

S přílivem hostů zvýší se pochopitelně i kritika prostředí a tu bychom ve Vysokém na jedničku neobstáli. V posledních letech se sice podařila velká díla jako stavby špičkových domů, instalování veřejného osvětlení a stavba tělocvičny jistě přispěje k pěknému vzhledu města - máme kolem sebe ale mnoho drobných i větších nedostatků, které je nutno hlavně s ohledem k blízkosti se oslavám, urychleně odstranit. Demolice domku Jar. Bartoničky se projednává příliš dlouho, mlékárenská bouda hyzdí zákostelí její přemístění se vleče již několik let. Je nutno dokončit úpravu nájezdů a opravit plůtky kolem trávníků. Prostranství před bývalou hasičskou zbrojnicí poblíž Krakonoše by mělo být spíše osázeno květinami, ale mělo by sloužit za skládku stavebního materiálu.

Odpadové koše by měly být pravidelně vyprazdňovány. Městský park vaný kdysi parkem básníků zpusť. Jednorázový úklid parku z jara školní lázeň a ochotnými občany tento problém nevyřeší. Park vyžaduje stálou pracovní sílu jako tomu bylo kdysi. Dále je nutno podporovat zřizování pokojů k pronajímání, dokončit úpravu plovárny a zřídít alespoň malý lyžařský vlečák.

V prvním čísle oznamuje Větrník, že bude pravdomluvný, vševědý, ochotný, slušný, vtipný, ale i všetečný a kritický.

Předkládám tedy návrhy a kritiku v nejlepšímu úmyslu prospět
svému milovanému městečku.

Josef Lukáš.

Báseň našich hor.

Jak ten čas letí. Už je tomu právě d v a c e t let, co jsem se
rozloučil s přítelem nejmilejším, básníkem a spisovatelem Zdeňkem Rónem.
Aho, 13. července 1948 nás navždy opustil, aniž mohl naplnit všechny své
plány. Zamřel ve svém rodném městě, které ho ještě za života počtilo čest-
ným občanstvím. Odešel, ale dosud nám z duše hovoří jeho verše...

"K hor jeme..Jeme pláň.
Víš, pláň, které na mezi je doma
a nezběhne,
ať květ jen v šipek rudý dozraje mu.
Na mezi, v horách kdesi
zůstane věrno svému."

Ach, Zdenku, co všechno jsme Ti dlužni! Nejsem literární kritik
kritik a proto chci hlumět několik posudků, které napsali odborníci na
slovo vzati.

Dr. Arne Novák v " Přehledných dějinách literatury české " z r.
1939 píše o Zdenku Rónovi :

Vysocký rodák přinesl si z krkonošského domova
vedle neuchasitelné tůhy po půdě a po splnutí s ní v práci i ve vlast-
nictví také smysl pro horalův statečný zápas s životem. Důvěryplný opti-
mismus silného přízvuku utvářel jeho vyznačující se spolehlivým, poněkud
střízlivým realismem jeho práce, a níž do románové šíře se rozrostly knihy
" Průvan v podhoří ", " Něco vydržíme ", " Jaro a prameny " a " Radost
na světě ".

Spisovatel Z. Rón byl před 30 lety literární kritikou zařazen
do hnutí zvaného "realismus", kde vedoucí literáti byli Josef Knap
a František Křelina a jejich krajané Jan Knap z Turnova, Bernard Horst
a Václav Prokůpek. Organ této skupiny nesl jméno " Sever a Východ " a byl
vydáván v Turnově.

Dodatky k Ottovu slovníku naučnému, svazek V-2 na str. 723. přiná-
šejí tuto charakteristiku:

Zdeňka Rón, nar. 23. kv. 1889 ve Vysokém n. Jiz. český spisovatel, inžē-
nér Zemského ústavu v Praze. Po lyrické předehře, kolísající v sociálních
motívech mezi Sovou a Bezručem, psal romány a povídky z kraje podkrkonoš-
ského a z oblastí severovýchodních Čech. Dobrý vypravěč pozorně se sociál-
ním smyslem sledující život malých lidí venkovských a jejich boj o exi-
stenci a právo na život. Jemná kresba postav jest oblita silným světlem
etickým.

První knížečkou našeho vysockého rodáka bylo šest povídek pod
názvem " Za slovíkem ". Vyšla roku 1924 v bibliotece fondu Julia Zeyera při
české akademii věd a umění. Tyto povídky zrodily se již r. 1921 ve Vysokém
a jsou připsány autorovým rodičům, kteří bydleli v Zámostí a měli 1 dce-
ru a 5 synů.

O 30 let později r.1941 připsal svému rodišti román "Větrov", pojednávající beletristickou formou o vyhození Vysokého. Název Větrov pochází z románu K.V.Raise "Zapadlí vlastenci".

Téhož roku 1941 vyšla jediná jeho kniha veršů, nazvaná "K pramenům", která neměla ten ohlas, jaký by zasluhovala.

Když r. 1942 vyšla Rónova kniha "Od jara do jara", četli jsme na jejím obalu tuto pozoruhodnou větu: Jméno Zdeňka Róna má v literatuře již dávno svůj zvuk poctivého, ryziho peníze.

Poslední jeho román, nazvaný "Září", byl čtenářům doporučen těmito slovy: Z Rónových projevů vyznívá víra a bojování za vítězství dobra. To jej staví do řady těch pevných a poctivých tvůrců, kterých bude mít naše umění vždycky nejvíce zapotřebí.

Roku 1949 byla na rodném domě v Zákostelí odhalena pamětní deska péči Spolku rodáků a přátel Vysokého v Praze. Proto OB ve Vysokém chystá větší oslavu básníku našich hor až na příští rok 1969.

Výčet děl Zdeňka Róna v této krátké vzpomínce uvedený není asi úplný. Všechno už se těžko po letech pamatuje, jistě toho bylo více, ale konečně na množství nezáleží. Jedno je jisté, že z literární pozůstatosti básníka našich hor ještě dnes a právě dnes můžeme čerpat poučení a naději, že dobro nad zlem zvítězí.

Vladimír Pavlík.

Rýbrocoulova kaple na Sněžce.

/ k 300 letému výročí jejího vzniku /.

Dal ji postavit hrabě Kristof Leopold Schaffgotsch v roce 1667, a její stavba trvala celých 13 let, takže byla vysvěcena až v roce 1681 dne 10. srpna na den sv. Vavřince, kterému je také zasvěcena. Z české strany byla pak vysvěcena o 3 roky později královéhradeckým biskupem Janem z Talmberka, který téhož roku světíl labský pramen.

Nás asi udiví ta dlouhá doba třinácti let na stavbu tak poměrně nevelké kaple. Příčin bylo několik. Dlouhá zima, krátké léto na horách, dále pak to, že dělníci, kteří kapli stavěli, každý den vystupovali ze slezského Krumhůblu na vrchol Sněžky, vynášeli tam stavební materiál a potřeby, a každý den se zase vraceli domů, takže i ta denní pracovní doba byla velmi krátká. A zatřetí, jako další nemalá překážka byl tu Rýbrocoul. Nesmíme zapomenout, že tenkrát se v něj věřilo, a to nejen prostý horský člověk, ale i lidé vzdělaní, jak nám dokazuje sám učený a vlastenecký jezuita Bohuslav Balbin svými zprávami o Rýbrocoulovi v "Miscelanea historica regni Bohemiae" z r.1679. A ovšem, že ani pan hrabě nedal jen tak pro -- nic zanic stavět kapli, která ho jistě stála dost peněz, na tak nepřístupném místě, kam třeba po léta nevkrčila živá noha. Ale ta stavba kaple, to byl přímý a úmyslný akt namířený proti Rýbrocoulovi, na jeho vyhnání z Krkonošských hor. A tak se s obavami očekávala nějaká divoká reakce tohoto pána hor, že se bude bránit, že bude hrozit a že se bude mstít. Pracovalo se tedy v neustálém strachu a nervositě, což jistě pracovního elánu nepřidalo, a když se pak skutečně stihla nějaká vichřice, krupobití, lijáky a blesky a hromy anebo když se stal nějaký pracovní úraz, o který v tehdejších podmínkách jistě nebyla nouze, byla v tom spatřována výstraha, hrozba a i msta Rýbrocoulova, takže ti dělníci patrně mnohokrát od práce utekli a dlouho se tam nevraceli.

Není proto, jak by se snad zdálo, spojení jména Rýbrcoulova s kaplí na Sněžce nepřipadné anebo dokonce snad svatokrádežné, neboť je víc než pravděpodobné, že kdyby nebylo Rýbrcoula, nebylo by patrně ani kaple na Sněžce, jejíž třistaletého výročí lonského roku jsme zapomněli vzpomenout.

sek.

Dne 19. června 1968 byla poslána Národnímu divadlu, nositeli Řádu práce v Praze pozdravná adresa k stému výročí položení základního kamene k Národnímu divadlu s následujícím textem Prokopa Hásky :

Národnímu divadlu, nositeli Řádu práce
v Praze.

V slavných dnech stého výročí položení základního kamene k naší Zlaté kapli nad Vltavou, vzpomínáme my v městečku Vysokém n. Jiz. v kraji " Zapadlých vlastenců ", v městečku s nejstarší divadelní tradicí, s úctou, vděčností a obdivem jejích dávných tvůrců, a posíláme srdečnou zdravici plnou lásky a pokory Vám všem, kteří dnes svým velikým uměním dovršujete to slavné dílo, které dal Národ sobě.

Ze Vysokém n. Jiz. v květnu 1968.

Adresu ozdobil lavírovanou kresbou Vysokého / od Barejtova kopce / Petr Hnyk a kaligraficky napsal Josef Lukáš. Otisknuta pečeť města a razítko Krakonoše. Podpisy zástupců MNV a Krakonoše.

Zlatá svatba ve Vysokém n. Jizerou.

Dne 20. t. m. slavil Karel Farský, ředitel škol v. v. s. chotí Ludmilou, rozenou Vodseďálkovou 50 let společného života. Zlatá svatba se konala v tichosti na MNV. Jubilantům se dostalo blahopřání a upomínkových dáreků jak od MNV a Čs. svazu žen, tak i od MěNV Hustopeče a Znojma, kde ředitel Farský před léty působil. 50 let společného života těchto manželů může být vzorem všem spoluobčanům, hlavně pak těm nejmladším.

Do dalších let přejeme jubilantům ze srdce hodně zdraví a tu nejlepší životní pohodu.

fk.

Uprostřed krásných letních dnů jsme se rozloučili se s Helenou Daniškovou. Ve Vysokém n. Jiz. žila poměrně krátkou dobu, ale stačila vykonat mnoho práce. Celý svůj život vyplnila obětavou prací pro druhé. Setkávali jsme se s ní v Klubu důchodců, ve schůzích KSČ i ve schůzích Čs. svazu žen. Všude byla velmi aktivní členkou a všude přiložila ruku k dílu. Ochotně pomáhala, kde bylo zapotřebí a pevnou vůlí překonávala své oslabené srdce. Byla vždy skromná a nečekala ani na odměnu, ani na slova díky. Odešla nám dobrá spolupracovnice a budeme na ni vzpomínat.
Čs. svaz žen.

Něco o naší kopané.

V současné době má velmi agilní oddíl kopané v okresních soutěžích tři družstva - žáky, dorostence a muže. V červnu skončily mistrovské soutěže a naše mužstva se umístila velmi dobře: žáci na 3. místě, dorost na 2. místě a muži na 4. místě.

Po krátké dovolené se již zase trenuje a připravuje na příští sezonu. Žáci vedou dobře, ukazují výsledky přípravných utkání. Na našem hřišti porazili Poniklou 8:0 a v Rokytnici zvíťazili dokonce 10:1. Jen tak dál!

Oddíl má však větší starost s dostavbou nové kabiny. Bylo by jistě pěkné od příznivců kopané, kdyby se dobrovolnou prací a pomocí podíleli na této dostavbě. Těšíme se s nimi některou sobotu nebo neděli na hřišti na shledanou.

Kronikář oddílu.

Na žádost spotřebitelů bylo jednáno s Benzinou Hradeb Králové o prodeji topné nafty ve Vysokém n. Jiz. K jednání se dostavil zástupce závodu Benziny. Účast občanů byla však malá. Přesto, že jest ve Vysokém hodně odběratelů jest do dnešního dne přihlášeno pouze 5 občanů. Nedivte se proto, nedojde-li k uskutečnění prodeje nafty ve Vysokém n. Jiz. Prodej nafty v drobném namůže Benzina provádět. Bylo rozhodnuto, že Benzina zájemcem zajistí sudy za cenu asi 70.-Kčs. Zásobování jest ochotna provést z oistevny přímo v místě spotřebitele. Cena jest při odběru 200 l. 1,05 Kčs, 200 - 500 l. 1,01 Kčs přes 500 l. 0,99 Kčs. Vyžijte této příležitosti a dodatečně se ještě přihlaste na MNV.

Mandlování prádla.

Místní národní výbor ve Vysokém n. Jiz. zajistil služby obyvatel - mandlování prádla. Provádí se pravidelně každou středu v době od 8-12 hod. a od 13-15 hod.

Děkujeme radě místního národního výboru za ochotu, kterou projevila při nákupu mandlu a věříme, že těchto dobrých služeb v našem městě budou ženy plně využívat.

Čs. svaz žen.

2. číslo Větrníku.

Vysoké n. Jiz., 22. července 1968.

Větrník vychází jednou za měsíc. Řídí redakční rada. Příspěvky zasílejte nejpozději do 15. každého měsíce do Vlastivědného muzea. Cena 1.-Kčs.